

ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΣ ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΑΝΩΤΑΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ

Επετειακή Εκδήλωση για τα Εβδομηντάχρονα από την Ίδρυση του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης

1 Νοεμβρίου, 2022

Με ιδιαίτερη χαρά απευθύνω χαιρετισμό στη σημερινή πανηγυρική εκδήλωση με την ευκαιρία του εορτασμού των εβδομήντα χρόνων από την ίδρυση του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΔΕΕ) ξεκίνησε την ιστορική διαδρομή συνεισφοράς του στην Ευρωπαϊκή ολοκλήρωση στις 4 Δεκεμβρίου του 1952. Έκτοτε, μετεξελίχθηκε, διευρύνθηκε και βίωσε μια σειρά ορόσημων μεταρρυθμίσεων. Καθοριστικό σταθμό στην εξελικτική πορεία του διαδραμάτισε η Συνθήκη της Λισσαβώνας. Με την έναρξη της ισχύος της, την 1^η Δεκεμβρίου 2009, το Δικαστήριο μετονομάστηκε σε Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης και κλήθηκε να αντιμετωπίσει ένα μεταρρυθμιστικό πλαίσιο τόσο των αρμοδιοτήτων του όσο και των διαδικασιών ενώπιον των δικαιοδοτικών οργάνων που το συνθέτουν.

Σήμερα το ΔΕΕ συνιστά το ανώτατο δικαιοδοτικό όργανο στην Ευρωπαϊκή Ένωση και έχει την έδρα του στο Λουξεμβούργο. Αποτελείται από δύο επιμέρους δικαιοδοτικά όργανα: το Δικαστήριο

και το Γενικό Δικαστήριο, κύρια αποστολή των οποίων είναι ο έλεγχος της νομιμότητας των πράξεων της Ένωσης και η διασφάλιση της ενιαίας ερμηνείας και εφαρμογής του δικαίου της. Στο πλαίσιο της αποστολής αυτής το ΔΕΕ ελέγχει τη νομιμότητα των πράξεων των οργάνων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, φροντίζει για την εκ μέρους των κρατών μελών τήρηση των υποχρεώσεών τους, όπως απορρέουν από τις Συνθήκες και ερμηνεύει το δικαιο της Ένωσης κατόπιν υποβολής αιτήσεως εκ μέρους των εθνικών δικαστηρίων.

Όλα τα εθνικά δικαστήρια που καλούνται να επιλύσουν διαφορές που άπτονται του δικαίου της Ένωσης δύνανται και, σε ορισμένες περιπτώσεις, υποχρεούνται, όπως υποβάλουν στο Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης προδικαστικά ερωτήματα. Το ΔΕΕ, στα πλαίσια αυτής της συνεργασίας του με τα εθνικά δικαστήρια, καλείται να ερμηνεύσει κανόνες του δικαίου της Ένωσης ή να ελέγξει τη νομιμότητά τους και να απαντήσει με την έκδοση απόφασης, η οποία δεσμεύει τα ενδιαφερόμενα εθνικά δικαστήρια. Αυτή η διαδικασία της προδικαστικής παραπομπής επιτρέπει την οικοδόμηση ενός διαλόγου μεταξύ ΔΕΕ και εθνικών δικαστηρίων και κατ' επέκταση μεταξύ όλων των λειτουργών της δικαιοσύνης.

Ο εορτασμός των εβδομηντάχρονων του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης δίδει την αφορμή για μία σύντομη ανασκόπηση στην κύρια και καθοριστική νομολογία του, όπως η απόφαση της 5^{ης} Φεβρουαρίου 1963 στην υπόθεση **Van Gend & Loos** όπου το Δικαστήριο καθιέρωσε την αρχή της άμεσης εφαρμογής του κοινοτικού δικαίου στα δικαστήρια των κρατών μελών. Ομοίως, η

απόφαση του Δικαστηρίου της 15^{ης} Ιουλίου 1964 στην υπόθεση **Costa** είναι επίσης θεμελιώδους σημασίας, καθώς το Δικαστήριο καθόρισε το ευρωπαϊκό κοινοτικό δίκαιο ως ανεξάρτητο νομικό σύστημα που υπερισχύει των εθνικών νομοθετικών διατάξεων. Σημαντικές είναι επίσης οι αποφάσεις **Defrenne** του 1976 και **Cassis de Dijon** του 1979 που αφορούν στην ίση αμοιβή μεταξύ ανδρών και γυναικών και στην ελεύθερη κυκλοφορία των εμπορευμάτων, αντίστοιχα. Το 1991, με την απόφαση **Francovich**, το Δικαστήριο ανέπτυξε μια άλλη θεμελιώδη έννοια: την ευθύνη του κράτους μέλους έναντι ιδιωτών οι οποίοι υπέστησαν ζημιές επειδή το κράτος μέλος παρέλειψε να μεταφέρει οδηγία στην εθνική του νομοθεσία ή δεν το έπραξε εγκαίρως.

Το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης αποτελεί μία ανεξάντλητη πηγήκαιριωναποφάσεων και η εξελικτική αυτή πορεία της νομολογίας του, αποδεικνύει τη συμβολή και το έργο του στη δημιουργία ενός δικαιικού πλαισίου το οποίο άπτεται των δικαιωμάτων των πολιτών.

Με την πέμπτη Ευρωπαϊκή διεύρυνση, την Πρωτομαγιά του 2004, η Κύπρος εντάχθηκεστην έννομη αυτή τάξη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, μαζί με άλλες εννέα χώρες της Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης, σηματοδοτώντας με αυτόν τον τρόπο το τέλος της διχοτόμησης της Ευρώπης που είχε αποφασιστεί από τις μεγάλες δυνάμεις το 1945 στη διάσκεψη της Γιάλτας. Όπως και η Ευρώπη, το ίδιο και η πατρίδα μας, προσδοκά το τέλος της δικής της διχοτόμησης, που επήλθε ως αποτέλεσμα της Τουρκικής εισβολής και κατοχής και

απαριθμεί τώρα 48 ολόκληρα χρόνια. Στην προσπάθεια αυτή, ευελπιστεί στην έμπρακτη συμπαράσταση της Ευρωπαϊκής Ένωσης και του Δικαστηρίου της, ως το κατεξοχήν όργανο προάσπισης της νομιμότητας του Ευρωπαϊκού μας χώρου.

Ο εορτασμός των εβδομηντάχρονων από την ίδρυση του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης αποτελεί την αφορμή για την απόδοση τιμής σε όλους εκείνους οι οποίοι συνέβαλαν, από το 1952 έως σήμερα, στην εκπλήρωση της ιστορικής του αποστολής. Σηματοδοτεί επίσης τον νέο ρόλο που καλείται το Δικαστήριο να διαδραματίσει στις σημερινές, σκοτεινές, μέρες που καλύπτουν το κοινό ευρωπαϊκό μας οικοδόμημα.

Ευχαριστώ το προσωπικό του Ανωτάτου Δικαστηρίου και τις αγαπητές μου Κατερίνα και Τάσια για την άρτια διοργάνωση της σημερινής μας εκδήλωσης.

Ευχαριστώ θερμά για την παρουσία σας και σας καλώ να παρακολουθήσουμε τις ομιλίες των διακεκριμένων ομιλητών μας, από τις οποίες είμαι βέβαιος ότι θα αποκομίσουμε πολλά.